

Nr 8.

Af herr **Räf**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående röstplikt vid val af riksdags- och landstingsmän.

I den politiska diskussionen finner man ofta talet om landets ej blott yttre utan äfven inre fiender. Och måhända har under de senare åren den uttalade fruktan för de senare varit fullt ut så mycket berättigad som fruktan för de förra. Från ingen främmande nation torde vi hafva hört så fientliga ord som ifrån just de inre fienderna. Sådana ord som

»Vår lösen är endast: 'Tänd på, tänd på,
Slå ned och förinta, förkrossa,
Låt eldhafvet högt emot skyarna gå
Må lågorna världen förlossa!'»

kunna i afseende på sin reella innebörd icke gärna bortförklaras. Och skulle försök i det afseendet göras, sörjer följande mera praktiska framställning för, att hvarje sådan bortförklaring misslyckas:

»Vi smyga oss fram bakom ödsliga hus,
Genom mörknande gator och gränder,
Vi lämna bakom oss blott spillror och grus
och svarta, förkolnade bränder.»

Men skulle man ändå envist hålla före, att dylika poetiska utgjutelser icke få fattas efter orden, så tillåter jag mig återgifva följande brottstycke ur ett upprop från vänsterns vänstra flygel: »— — Låt därför ej våra strejker hädanefter bli så fridfulla, som de hittills varit. — — Bilda hemliga klubbar för bedrivande af revolutionär agitation

och minns, att alla medel äro tillåtna, såväl stöld som bomb. Må vår lösen vara: Med våld!»

Och anfallen gälla icke endast nationens materiella värden. »Det är blott den rena sanningen — — — att vi vilja undergräfvat familjen, sedligheten, religionen», kunde man redan för flera år sedan läsa uti en ledande artikel i socialdemokraternas allra förnämsta organ i detta land. Det är således icke så underligt, om dess eftersägare i samma syfte förkunna, att »det finnes icke någon människa, som i så hög grad varit orsak till mänskligt elände som just Jesus, ingen öfver hvars födelse förbannelser borde uttalas så skarpa som öfver Jesus — — —»

Att det emot dessa inre fiender icke lönar mödan eller ens vore klokt att föra ett försonligt språk och därmed försöka uppväcka kärlek i deras eget bröst, bedyra de själfva, då en af deras sångare i ord, som ej heller gärna kunna missförstås, sjunger:

»Jag har ej rum för frid, för kärlek och försoning,
En känsla har jag blott: ett djäfvulskt hat det är.
Och i min egen själ har helvetet sin boning,
Det är en afgrundselld, som sargar och förtär.»

Att verkningarna af allt detta och tusenfaldigt mera icke i ännu större omfattning, än hvad hittills varit fallet, lyckats intaga vårt land och folk, torde till en stor del bero på vår snart tusenåriga kristliga kultur och det senare femtiotalets särdeles lifskraftiga kristliga rörelser. Men i den mån allt flera och flera af vår ungdoms lärare antingen helt ansluta sig till dessa inre fiender eller också under namn af kristendomsundervisning och undervisning i naturkunnighet börja vinna lärjungarnas hjärtan för misstroende till Guds ords auktoritet, så skall det också visa sig, att den inre fienden bättre lyckas. Ty en af socialdemokraternas allra yppersta har dock sagt, att kristendom och socialism stå i samma motsatsförhållande till hvarandra som eld och vatten.

Hvad som också i hög grad torde hafva bidragit till att hålla »handlingens propaganda» tillbaka och därmed tillåtit oss bo i något så när yttre trygghet, är måhända det, att vi haft en handlingskraftig regering, som, då vågorna börjat gå allt för höga, förstått att använda lämpliga vågdämpare.

Men utvecklingen går fort i utförsbackarna. Förr än vi ana det, torde de inre fiendernas högkvarter ej blott gripa efter utan äfven gripa tag i regeringstömmarna. Och ve vårt gamla Sverige då! Ofvanstående citat med många andra och ännu värre utgjutelser säga oss ganska oförtydligt, hvad vi då hafva att vänta.

Då vår nuvarande tryckfrihetsförordning icke är mäktig att lägga något allvarligare hinder för ifrågavarande fienders nu angifna anlopp, och vi ej heller under nuvarande politiska förhållanden kunna vänta oss några allvarligare åtgärder till förbättring af samma tryckfrihetsförordning i påpekade syfte, så synes det mig vara alldeles nödvändigt, att svenska folket vidtager andra mot dessa inre fiender svarande åtgärder.

En sådan välbehöflig och måhända ganska effektiv åtgärd torde ligga uti införande af röstplikt vid val af landstingsmän och riksdagsmän.

Men om jag också på af mig nu antydda förekommande anledning anser, att vår inre fiende under de senare åren mest hotat vår säkerhet, och jag därför i första rummet upptagit detta såsom motiv för denna min motion, så anser jag dock, att äfven farorna för yttre fiender motivera densamma. Ty inträffar i detta afseende något ledsam, kommer detta att drabba icke blott den del af vårt folk, som genom en kanske tillfällig agitation af möjligen mer eller mindre sanningslös beskaffenhet bringats att deltaga i de politiska valen, utan äfven dem, som icke deltagit i dessa val.

Visserligen kan däremot genmälas, att den, som icke äger nog ambition att deltaga i de politiska valen, får skylla sig själf för den risk hans vårdslöshet i detta afseende medför. Men det kan också sägas, att det allvarliga allmänna ansvaret, som här föreligger, bör kunna anses gifva staten rätt kräfva, att hvarje man gör sin plikt. Och kanske just de, som i detta fall undandraga sig, sitta inne med den största besinningen och hvarföre icke också omdömesförmåga. Och jag upprepar, att staten bör kunna anses äga rätt fordra, att hvarje sådan resurs ställes till dess förfogande, synnerligen då valen icke äro mera tidsödande, än hvad händelsen nu är.

Slutligen tillåter jag mig erinra om, att denna röstplikt sannolikt äfven skulle medföra en välbehöflig politisk fostran: Alla nödgades mera, än hvad händelsen nu är, sätta sig in uti landets politiska spörsmål för att kunna afgifva sin röst, såsom öfvertygelse och intresse kräfde, i afseende på ej blott inre och yttre fiender utan äfven med hänsyn till lagstiftningen i allmänhet.

Beträffande de följder, som lagen borde stadga för dem, som icke utöfva sin rösträtt vid val af landstings- och riksdagsmän, så tilltror jag mig icke att därom ingå i någon närmare bestämning. Endast det vill jag säga, att jag anser dessa följder böra afpassas så, att de blifva så långt möjligt är lika kännbara för alla samhällsklasser och att behöriga undantag göras för laga hinder, hvarmed man i detta fall äfven

måtte få förstå, hvad en persons allmänna lefnadsställning ovillkorligen kräver vid valet i fråga. Men skulle det vid en eventuell utredning befinnas, att man med alla dessa undantag icke skulle vinna den effektivitet motionen åsyftar, så vågar jag äfven framföra tanken på, att den röstberättigade i vissa fall kunde få afgifva sin röst genom fullmakt och möjligen äfven postledes.

Hufvudsyftet med denna motion är alltså att vördsamt anhålla,

det Riksdagen behagade besluta hemställa till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagändring, att de, som äga rösträtt vid val till riksdagsmän eller landstingsmän, äfven i största möjliga utsträckning må tilldelas röstplikt.

Stockholm den 16 januari 1912.

E. Räf.